Miejski Kodeks Dialogu

Słupsk

www.fb.com/MiastoSlupsk
www.slupsk.pl

Spis treści

I. WSTĘP 2

II. NARZĘDZIA PARTYCYPACJI 4

1. KONSULTACJE SPOŁECZNE 5
   1a. Akty prawne 6
   1b. Słupski Regulamin Konsultacji Społecznych 6
   1c. Konsultacje społeczne budżetu Miasta Słupska 10

2. BUDŻET PARTYCYPACYJNY (OBYWATELSKI) 11
   2a. Najważniejsze informacje 11
   2b. Trzy edycje budżetów partycypacyjnych w Słupsku 12

3. INICJATYWA LOKALNA 13

4. PETYCJE 15

5. DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ 17
   5a. Ustawa o dostępie do informacji publicznej 18

III. WSPÓŁPRACA MIASTA Z NGO 20

IV. MIASTO 24

1. RADA MIEJSKA 25

2. OTWARTE SESJE RADY MIASTA 25

3. RADY KONSULTACYJNE PREZYDENTA 25

4. SŁUPSKIE CENTRUM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I EKONOMII SPOŁECZNEJ (SCOPiES) 26

V. BĄDŹMY W KONTAKCIE 27

I. WSTĘP

Idee prowadzenia otwartego dialogu i partycypacji obywatelskiej, czyli współtworzenia przez mieszkańców przestrzeni i polityki miejskiej, stały się w Słupsku podstawą podejmowanych działań na poziomie lokalnym. Rozmowa, otwartość na współpracę i przejrzystość działań – to słowa, które można usłyszeć w Słupsku bardzo często. Słowa ważne, ale też wymagające. Po pierwsze dialog wymaga pracy ze strony urzędników, po drugie – zaangażowania ze strony mieszkańców.

W broszurze, którą właśnie czytasz, prezentujemy możliwości i narzędzia, które służą współdecydowaniu o Mieście dzięki współpracy mieszkańców z Prezydentem Miasta, Radnymi Miejskimi i Urzędem Miejskim.

Wydział Dialogu i Komunikacji Społecznej
Urząd Miejski w Słupsku

Chcemy, żeby mieszkańcy Słupska czuli, że mają prawo do Miasta, do współzarządzania nim, do współdecydowania o najważniejszych dla Miasta sprawach.

II. NARZĘDZIA PARTYCYPACJI

1. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje są jedną z popularniejszych form udziału mieszkańców we współdecydowaniu o życiu Miasta, to integralna część tworzenia wspólnoty lokalnej.

SIEDEM ZASAD KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

To spis ważnych dla nas wartości i reguł, którymi chcemy się kierować przy konsultacjach społecznych w Słupsku.

1. **Dialog i dobra wola** – strony słuchają się nawzajem, rozważają argumenty i wykazują wolę zrozumienia odmiennych racji, uczestnicy konsultacji (przedstawiciele władzy oraz mieszkańcy) są równi względem siebie. Pomimo tego, że wynik konsultacji nie jest dla władz wiążący, to zawsze jest brany przez nie pod uwagę.

2. **Powszechność** – każdy mieszkaniec powinien móc uzyskać informacje na temat prowadzonych konsultacji i wypowiedzieć się na poruszane w ich trakcie kwestie, następnie dowiedzieć się o ich wyniku i móc przeczytać sporządzony po ich zakończeniu raport.

3. **Przejrzystość i prostota** – udostępniane informacje dotyczące celu, reguł, przebiegu, zakresu negocjowalnego i wyniku konsultacji muszą być sporządzone rzetelnie oraz powszechnie dostępne. Ważne, aby jasne było, kto reprezentuje jaki pogląd.

4. **Obowiązek przekazania informacji zwrotnej** – każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź wraz z uzasadnieniem; nie wyklucza to odpowiedzi zbiorczych.

Konsultacje społeczne są przede wszystkim dla Ciebie. Żyjesz w Słupsku, to jest Twoje miasto – warto, abyś aktywnie angażował się w tworzenie jego przestrzeni. To z Tobą chcemy rozmawiać i dowiadywać się, jakie jest Twoje zdanie na temat poruszanych problemów, planowanych inicjatyw i inwestycji. Działaj! Dostałeś narzędzie, które jest łatwe w użyciu i przynosi wiele korzyści.

5. **Koordynacja** – każde konsultacje mają gospodarza – czyli Prezydenta Miasta Słupska – odpowiedzialnego za organizację i skuteczne wdrożenie rezultatów konsultacji. Konsultacje są dodatkowo umocowane w każdym regulaminie wydziałowym Urzędu Miejskiego.

6. **Przewidywalność** – każde konsultacje powinny być prowadzone na jak najwcześniejszym etapie tworzenia projektów, polityk publicznych lub planowania inwestycji. Takie działanie ma na celu jak najlepsze wykorzystanie opinii mieszkańców i umożliwienie im współtworzenia rozwiązań. Konsultacje powinny być prowadzone w zaplanowany sposób w oparciu o przejrzyste reguły.

7. **Poszanowanie interesu publicznego** – ostateczna decyzja podejmowana w wyniku konsultacji musi reprezentować interes publiczny i dobro ogólne.

1a. Akty prawne

Warto zaznaczyć, że konsultacje społeczne mają swoje umocowania prawne, regulują je m. in. następujące akty prawne:

- Konstytucja RP (art. 4, 54, 61 i 74),
- Ustawa o samorządzie gminnym,
- akty prawa miejscowego i odrębne przepisy,
- Regulamin Konsultacji Społecznych.

Pełny tekst Regulaminu znajdziesz w Biuletynie Informacji Publicznej – BIP (bip.um.slupsk.pl) oraz na stronie slupsk.pl/dialog/konsultacje-spoleczne/

1b. Słupski Regulamin Konsultacji Społecznych

W naszym mieście zasady konsultacji społecznych systematyzuje Regulamin Konsultacji Społecznych przyjęty uchwałą Nr XXI/238/16 Rady Miejskiej w Słupsku z 27 stycznia 2016 roku. Regulamin jasno wskazuje sposób prowadzenia konsultacji, charakteryzuje osoby i grupy, które mogą składać wniosek o konsultacje a także sposoby informowania o nich.

◊ Kiedy przeprowadza się konsultacje społeczne?

Są one organizowane wtedy, kiedy trzeba podjąć decyzje ważne dla mieszkańców Słupska, m. in. w sprawie Budżetu Miasta Słupska, zmiany nazw ulic, strategii branżowych itp.; dodatkowo obowiązkowo konsultuje się sprawy określone w ustawach.

◊ Kto może brać w nich udział?

Wszyscy mieszkańcy Słupska, czyli osoby, które faktycznie tu mieszkają. Zgodnie z kodeksem cywilnym mieszkańcem gminy/powiatu/miasta jest osoba, która przebywa na terytorium gminy/powiatu/miasta z zamiarem stałego pobytu (nie jest konieczne zameldowanie).

Mieszkaniec Słupska to każda osoba, która wyraża wolę bycia mieszkańcem Słupska.

◊ Kto może być inicjatorem konsultacji społecznych?

- Prezydent Miasta Słupska,
- Rada Miejska w Słupsku,
- co najmniej 150 mieszkańców w przypadku konsultacji ogólnomiejskich,
- co najmniej 50 mieszkańców w przypadku konsultacji lokalnych,
- co najmniej 10 organizacji pozarządowych działających na terenie Słupska.

◊ Jak złożyć wniosek o zorganizowanie konsultacji społecznych?

Można skorzystać z wzoru wniosku o przeprowadzenie konsultacji, ale jeżeli złożysz go w innej formie, też będzie ważny. Do wniosku należy również dołączyć imienną listę osób (wraz z adresami zamieszkania oraz podpisami), popierających inicjatywę zorganizowania konsultacji – w przypadku konsultacji ogólnomiejskich wniosek musi być podpisany przez 150 osób, natomiast w przypadku lokalnych przez 50.

Wniosek o przeprowadzenie konsultacji społecznych dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.um.slupsk.pl/dialog_spoleczny/dokumenty/794.html), stronie internetowej Miasta (www.slupsk.pl/dialog/slupski-budzet-partycypacyjny/) lub w Wydziale Dialogu i Komunikacji Społecznej.

bip.um.slupsk.pl/dialog_spoleczny

Pamiętaj, że jeżeli składasz wniosek o konsultacje społeczne w związku z tematem, w którym konsultacje **już się odbyły**, wniosek ten zostanie **odrzucony**. Warto zatem dokładnie śledzić informacje na temat zaplanowanych, trwających oraz zakończonych konsultacji. W Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce „Dialog Społeczny w mieście" publikowany jest **Roczny Plan Konsultacji Społecznych**, który jest na bieżąco aktualizowany.

◊ Co musi zawierać wniosek o przeprowadzenie konsultacji społecznych?

- imię i nazwisko inicjatora/inicjatorów konsultacji lub nazwę/nazwy organizacji pozarządowych inicjujących konsultacje,
- imię i nazwisko oraz kontakt (adres pocztowy, adres mailowy – o ile dostępny, numer telefonu) osoby upoważnionej/osób upoważnionych przez inicjatorów konsultacji do kontaktu z Prezydentem Miasta lub wyznaczoną jednostką organizacyjną Urzędu,
- proponowany przedmiot i cel konsultacji,
- proponowany zasięg konsultacji (ogólnomiejskie, lokalne),
- uzasadnienie przeprowadzenia konsultacji.

Dodatkowo można wskazać:

- termin przeprowadzenia konsultacji,
- formę konsultacji,
- szacowane koszty przeprowadzenia konsultacji,
- sugestie dotyczące sposobu przeprowadzenia konsultacji, np. proponowane ekspertyzy, proponowani w konsultacjach eksperci,
- załączniki, czyli materiały dostarczające dodatkowych informacji o przedmiocie konsultacji, np. plany, propozycje, mapy.

◊ **Po jakim czasie mieszkańcy otrzymają odpowiedź o sposobie rozpatrzenia wniosku?**

Prezydent ma 30 dni na udzielenie odpowiedzi wraz z odpowiednim uzasadnieniem swojej decyzji.

◊ **Czy mieszkańcy ponoszą jakieś koszty finansowe składając wniosek o konsultacje?**

Wszelkie działania związane z prowadzeniem konsultacji (zarówno tych obowiązkowych, jak i zawnioskowanych) pokrywane są z budżetu Miasta Słupska.

◊ **Ile trwają konsultacje społeczne?**

Minimalny czas trwania konsultacji to 21 dni, jednakże jeśli będzie taka potrzeba, mogą być dłuższe.

◊ **Kiedy i gdzie musi być zamieszczona informacja o konsultacjach społecznych?**

Obowiązkowo musi być ona zamieszczona na Biuletynie Informacji Publicznej (bip.um.slupsk.pl) nie później niż 7 dni od podpisania zarządzenia lub ogłoszenia o konsultacjach przez Prezydenta oraz nie później niż na 5 dni przed datą rozpoczęcia konsultacji. Nie wykluczamy również innych form informowania o zaplanowanych konsultacjach społecznych.

◊ **W jaki sposób można dowiedzieć się o wynikach konsultacji?**

Informacja o wynikach konsultacji musi zostać zamieszczona na Biuletynie Informacji Publicznej (bip.um.slupsk.pl) nie później niż w ciągu 30 dni od ich zakończenia.

◊ **Czy wynik konsultacji jest wiążący dla władz?**

Nie – konsultacje społeczne pomagają podjąć decyzję, ale trzeba pamiętać, że władze muszą mieć na względzie dobro wspólne (siódma zasada konsultacji). To oznacza, że czasami podejmują decyzje wbrew opinii większości, mając na uwadze interesy także tych mieszkańców, którzy np. nie brali udziału w konsultacjach. Liczba uczestników konsultacji nie wpływa na ich ważność (nawet jeżeli przyjdzie tylko jedna osoba,

Twoje zaangażowanie w konsultacje jest bardzo istotne dla prowadzonego w mieście dialogu – to ono spaja przestrzenie rządzących i rządzonych oraz pozwala na szerzenie partycypacyjnego modelu rządzenia.

to jej opinia będzie przez władze brana pod uwagę). Jedyne co może wpłynąć na uznanie konsultacji za nieważne, to przeprowadzenie ich niezgodnie z Regulaminem Konsultacji Społecznych.

1c. Konsultacje społeczne budżetu Miasta Słupska

Masz pomysł? Zgłoś go! Masz przemyślenia na temat wydatków Miasta? Nie krępuj się i weź udział w konsultacjach społecznych! To niezwykle ważne, aby mieszkańcy naszego Miasta angażowali się w jego rozwój i podejmowali wspólnie z władzami istotne decyzje.

To kolejna forma partycypacji w rządzeniu. Rozmowa o sposobie dysponowania pieniędzmi mieszkańców, które zasilają budżet Miasta jest niezwykle ważna zarówno dla władz, jak i dla samych słupszczan. Warto zaznaczyć, że angażowanie mieszkańców we współtworzenie budżetu Miasta to nie to samo co uczestnictwo w budżetach partycypacyjnych, jednak, podobnie jak w ich przypadku, pozwala mieszkańcom współdecydować o wydatkach władz w następnym roku.

Każdy mieszkaniec może na dwa sposoby współtworzyć z władzami miejski budżet:

a) może złożyć wniosek o zrealizowanie konkretnego zadania,
b) może czynnie uczestniczyć w konsultacjach społecznych, w trakcie których dokładnie omawiane są założenia finansowe działań planowanych na kolejny rok.

Tego typu konsultacje trwają zdecydowanie dłużej – często nawet kilka miesięcy – wszystko po to, aby mieszkańcy mieli szansę włączyć się w prace nad budżetem już na początkowym etapie.

2. BUDŻET PARTYCYPACYJNY (OBYWATELSKI)

To druga najpopularniejsza forma partycypacji obywateli w rządzeniu Miastem. Na czym polega? Władze oddają do dyspozycji mieszkańców cześć budżetu Miasta, mieszkańcy zgłaszają swoje projekty do zrealizowania w następnym roku budżetowym i głosują na najciekawsze. Warto zaznaczyć, że **wyniki głosowania są** w tym wypadku **wiążące** i zadania, które wygrają, muszą zostać zrealizowane.

2a. Najważniejsze informacje

Budżety partycypacyjne organizowane w naszym mieście mają co roku nieco inną formę, regulamin oraz terminy przeprowadzania – jest to uwarunkowane wprowadzaniem nowszych rozwiązań i coraz większym zaangażowaniem mieszkańców w sam proces tworzenia zasad budżetu partycypacyjnego.

Do tej pory w Słupsku odbyły się już trzy edycje budżetu partycypacyjnego:

- w 2013 roku Pilotażowy Budżet Obywatelski 2014,
- w 2014 roku Słupski Budżet Obywatelski 2015,
- w 2015 roku Słupski Budżet Partycypacyjny 2016.

Coroczne zasady budżetów są tworzone przez Zespoły ds. Słupskiego Budżetu Partycypacyjnego, w których skład wchodzą przedstawiciele mieszkańców, organizacji pozarządowych, Rady Miejskiej oraz Urzędu Miejskiego. Zespół tworzy zasady i czuwa nad realizacją zadań. Zasady budżetu są również konsultowane z mieszkańcami, którzy mogą zgłaszać uwagi zarówno do samych zasad, jak i do formularzy zgłoszeniowych czy kart do głosowania.

Chcesz mieć duży wpływ na to, jakie inicjatywy/ inwestycje są realizowane na terenie Twojego miasta i osiedla? Zapewne tak! Każdy lubi decydować o tym, co dzieje się, czasem dosłownie, pod jego oknem. Oczywiście nie każdy ma głowę pełną pomysłów na nowe inwestycje czy wydarzenia kulturalne lub sportowe. Jednakże możesz głosować – to naprawdę nic trudnego! Angażuj się, korzystaj z możliwości, które daje Ci Twoje Miasto. Twórz je razem z nami!

2b. Trzy edycje budżetów partycypacyjnych (obywatelskich) w Słupsku

> PILOTAŻOWY BUDŻET OBYWATELSKI 2014

W pierwszej edycji budżetu obywatelskiego władze Słupska przekazały do dyspozycji mieszkańców 1 000 000 złotych. Zgłoszono łącznie 49 zadań, z czego zrealizowane zostały trzy projekty. W głosowaniu wzięło udział 5 792 osób, oddali oni 4 997 głosów ważnych i 795 nieważnych. Każdy mieszkaniec Słupska mógł oddać tylko jeden głos. Głosować można było dwojako – wypełniając kartę do głosowania w formie papierowej bądź w formie elektronicznej.

Zrealizowane zadania:

- Budowa parku rekreacyjno-wypoczynkowo-sportowego przy ul. Konarskiego,
- Budowa Parku Street Workout,
- Rewitalizacja placu Powstańców Warszawskich przy ul. Szarych Szeregów i Partyzantów.

> SŁUPSKI BUDŻET OBYWATELSKI 2015

W drugiej edycji mieszkańcy otrzymali do rozdysponowania 2 000 000 złotych. W tym roku zadania zostały podzielone na te o charakterze infrastrukturalnym i te o charakterze społecznym. Ponownie można było oddać tylko jeden głos na jedno wybrane zadanie z obu kategorii. Łącznie zgłoszono 38 zdań (27 infrastrukturalnych i 11 społecznych), z których wybranych zostało 16 projektów (po 8 z każdej kategorii). Słupszczanie oddali łącznie 9 632 głosy – 8 171 ważnych oraz 1 461 nieważnych. Głosowanie odbyło się przy pomocy karty do głosowania, którą można było wypełnić w formie papierowej oraz elektronicznej.

Przykładowe zadania:

- Śniadania z Witkacym,
- Bliskie spotkania z Portugalią,
- Psi park/wybieg dla psów z torem agility,
- Podniesienie atrakcyjności infrastruktury rowerowej poprzez remont 850 metrowego odcinka drogi rowerowej ul. Gdańskiej w Słupsku.

> **SŁUPSKI BUDŻET PARTYCYPACYJNY 2016**

Trzecia edycja przyniosła ze sobą liczne zmiany – stworzono platformę do głosowania internetowego, zadania zostały podzielone na cztery kategorie (ogólnomiejskie infrastrukturalne oraz społeczne, lokalne infrastrukturalne oraz społeczne) i można było je zgłaszać z podziałem na okręgi (podział tożsamy z okręgami wyborczymi). Każdy mieszkaniec miał do rozdysponowania 4 głosy (po jednym w każdej kategorii). Łącznie zgłoszono 74 zadania – do realizacji w 2016 roku wybrano 33 projekty. W głosowaniu finalnie oddano łącznie 9 164 głosy, z czego 7 655 głosów ważnych i 1 509 nieważnych.

Przykładowe zadania:

- Kastracja i sterylizacja kotów oraz sterylizacja samic psów,
- Słupski dzień kultury klubowej SerniCHECK,
- Rewitalizacja terenu wokół Stawku Łabędziego, utworzenie strefy rekreacyjno-wypoczynkowej (strefa chill-out),
- Pumptrack – Słupsk miastem dla rowerów,
- Obserwatorium astronomiczne,
- Garden party u Karola – cykl letnich koncertów przed pomnikiem Karola Szymanowskiego w parku im.Waldorfa,
- Mistrzostwa Słupska w koszykówce 3x3/Triobasket.

Następne edycje budżetu partycypacyjnego przyniosą kolejne zmiany, nowe projekty i pomysły mieszkańców. Zapraszamy do udziału i śledzenia informacji: www.slupsk.pl/dialog/slupski-budzet-partycypacyjny.

3. INICJATYWA LOKALNA

Masz pomysł na zadanie publiczne (poniżej przykłady takich zadań) i chciałbyś wykonać je wraz z Miastem? Skorzystaj z kolejnej formy partycypacji – **inicjatywy lokalnej**. Zgodnie z Ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie mieszkańcy miasta samodzielnie bądź za pośrednictwem organizacji pozarządowych (czyli fundacji lub stowarzyszeń) złożyć wniosek o realizację zadania publicznego na terenie Słupska.

Zasady realizowania inicjatywy lokalnych reguluje Uchwała Rady Miejskiej Nr XVI/2014/11 z dnia 30 listopada 2011 roku.

Inicjatywa Lokalna polega na WSPÓŁPRACY mieszkańców i urzędu.

- Wkład mieszkańców może polegać na pracy społecznej, na świadczeniach pieniężnych lub rzeczowych.
- Urząd nie przekazuje mieszkańcom dotacji na inicjatywę lokalną, może natomiast wspierać realizację zadania w sposób organizacyjny lub rzeczowy.
- Urząd może użyczyć mieszkańcom rzeczy konieczne do wykonania inicjatywy lokalnej.

◊ Jakie zadania można realizować w ramach inicjatywy lokalnej?

Wkład mieszkańców może polegać na pracy społecznej, na świadczeniach pieniężnych lub rzeczowych.

Muszą to być projekty z zakresu:

- wspomagania rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych, obejmujący w szczególności budowę, rozbudowę lub remont dróg, kanalizacji, sieci wodociągowej, budynków oraz obiektów architektury stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego,
- działalności charytatywnej,
- podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- promocji i organizacji wolontariatu,
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
- działalności w sferze kultury fizycznej i turystyki, (wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz turystyki i krajoznawstwa),
- ochrony przyrody, w tym zieleni w miastach i wsiach (ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego),
- utrzymania bądź poprawy porządku i bezpieczeństwa publicznego.

◊ **Co należy zrobić, aby uzyskać dotację w ramach inicjatywy lokalnej?**

PIĘĆ KROKÓW KU INICJATYWIE LOKALNEJ

PIERWSZY → wypełnienie wniosku oraz oświadczenia potwierdzającego zaangażowanie w zgłaszane przedsięwzięcie. Wzory wniosku i oświadczenia dostępne są na stronie BIP (bip.um.slupsk.pl/dialog_spoleczny/dokumenty/817.html).

DRUGI → złożenie wypełnionych dokumentów do Prezydenta Miasta Słupska i oczekiwanie na zaopiniowanie inicjatywy.

TRZECI → opiniowanie wniosku przez Zespół ds. wspierania inicjatyw lokalnych.

CZWARTY → weryfikacja i ocena wniosków na podstawie wyszczególnionych kryteriów przez Zespół ds. wspierania inicjatyw lokalnych. Zespół przyznaje punkty w obrębie każdego z kryteriów, następnie zlicza punkty i odrzuca wnioski, które otrzymały poniżej 20 punktów.

PIĄTY → oczekiwanie na odpowiedź, czy wniosek został przyjęty.

◊ **W jaki sposób jest realizowane zadanie?**

Jeżeli wniosek zostanie zaopiniowany pozytywnie, Urząd Miejski zawiera umowę z wnioskodawcą na wykonanie zadania.

Więcej informacji dotyczących inicjatywy lokalnej można znaleźć w Uchwale Nr XVI/214/11 Rady Miejskiej w Słupsku z 30 listopada 2011 roku (bip.um.slupsk.pl/rada_miejska/uchwaly_rady_miejskiej/16393.html).

4. PETYCJE[1]

Większość z Was słyszała o petycjach, jednak nie wszyscy wiedzą, na czym dokładnie polega składanie petycji i jakie jest ich przeznaczenie. Nie jest to skomplikowana forma partycypacji – dedykuje się ją zarówno pojedynczemu mieszkańcowi, jak i grupie obywateli, organizacjom pozarządowym czy przedsiębiorcom. Co ważne – petycje można przedłożyć w interesie własnym oraz publicznym.

[1] www.petycje.edu.pl

◊ W jakim celu składa się petycje i do kogo?

W petycji można:

- domagać się zmiany obowiązującego prawa,
- podjęcia bądź też rozstrzygnięcia działania dotyczącego: podmiotu, który wnosi petycję, życia zbiorowego bądź też wartości, które dotyczą ogółu społeczeństwa i mieszczą się w zadaniach oraz kompetencjach władz,
- petycję kieruje się do organów władzy, które są decyzyjne w sprawach w niej poruszanych. Można ją złożyć zarówno do prezydenta miasta, burmistrza czy wojewody, jak i do Sejmu czy Senatu.

Petycję można przedłożyć w interesie własnym oraz publicznym.

◊ Jak musi wyglądać petycja?

Nie ma ustawowo określonej formy – o tym, że pismo jest petycją, decyduje treść a nie sposób konstrukcji. Oczywiście są pewne dane, które należy w niej zawrzeć, czyli:

- imię i nazwisko/nazwę nadawcy (jeżeli petycję wnosi grupa należy uwzględnić dane wszystkich osób i wskazać osobę, która grupę reprezentuje),
- miejsce zamieszkania bądź siedzibę podmiotu,
- imię i nazwisko/nazwę adresata oraz adres korespondencyjny,
- rozwinięcie wraz z uzasadnieniem.

Należy zaznaczyć, że petycje anonimowe nie są rozpatrywane – każda musi być opatrzona czytelnym podpisem osoby składającej oraz wyżej wspomnianymi danymi. Składanie petycji jest bezpłatne.

◊ W jakiej formie można wnieść petycję?

Zarówno w formie tradycyjnej (papierowej), jak i elektronicznej – w przypadku tej drugiej powinna być ona (ale nie musi) opatrzona podpisem elektronicznym i musi dodatkowo zawierać adres poczty elektronicznej osoby/organizacji, która wnosi petycję.

◊ Po jakim czasie petycja powinna zostać rozpatrzona?

Organ, do którego petycja została złożona, powinien rozpatrzyć ją bez zbędnej zwłoki, jednakże ma na to określony czas – musi rozpatrzyć petycję najdłużej w przeciągu 3 miesięcy

od jej przedłożenia. Dodatkowo organy władzy powinny poinformować osobę składającą petycję o sposobie rozpatrzenia petycji w formie albo pisemnej, albo elektronicznej.

◊ **Czy można wnieść petycję w imieniu osoby trzeciej (sąsiada, członka rodziny)?**

Oczywiście można – nie każdy przecież jest w stanie sam napisać petycję. Jest jednakże jedna zasada, której bezwzględnie należy przestrzegać: aby petycja w imieniu osoby trzeciej została przyjęta – musi być wyrażona na piśmie zgoda osoby, w imieniu której przedkładamy petycję władzom.

5. DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ[2]

Chcesz wiedzieć więcej na temat prac władz? Nic łatwiejszego! Zgodnie z Art. 61 Konstytucji RP każdy obywatel ma prawo uzyskać informacje dotyczące funkcjonowania organów władzy publicznej, działalności osób publicznych czy samorządów gospodarczych i zawodowych – może je otrzymać w odpowiedzi na złożony wniosek o dostęp do informacji publicznej.

Wystosuj do odpowiednich organów wniosek o udostępnienie informacji publicznej – zaznacz w nim, jaki rodzaj informacji Cię interesuje oraz w jakiej formie chcesz je uzyskać.

◊ **Jakie dane można nazwać informacją publiczną?**

W praktyce będą to informacje, które dotyczą sposobu pracy organów władzy publicznej i podejmowanych przez nie działań, dane dotyczące dysponowania mieniem publicznym czy realizowania zadań publicznych przez spółki komunalne bądź organizacje pozarządowe.

◊ **Przykłady informacji publicznych:**

- rozkład jazdy autobusów miejskich,
- godziny pracy urzędu,
- dane adresowe instytucji,
- statut gminy,
- rozstrzygnięcie procedury przetargowej,

2 Publikacja „Jak uzyskać informację publiczną?" wydana w ramach inicjatywy „Masz Głos, Masz Wybór" zorganizowanej przez Fundację im. Stefana Batorego oraz z Ustawa o dostępie do informacji publicznej.

- faktury opłacone ze środków publicznych,
- umowy cywilnoprawne zawierane przez organy władzy publicznej,
- wyniki wyborów powszechnych,
- treść zawiadomienia o zgromadzeniu publicznym,
- protokoły kontroli prowadzonych w instytucji publicznej,
- stan zatrudnienia.

◊ Jak takie informacje uzyskać?

Wystarczy wystosować do odpowiednich organów wniosek o udostępnienie informacji publicznej – należy w nim zaznaczyć, jaki rodzaj informacji nas interesuje oraz w jakiej formie chcemy je uzyskać. **Pamiętaj jednak**, że pomimo tego, że udostępnianie danych publicznych jest bezpłatne, to w niektórych sytuacjach organ można obciążyć Cię koniecznymi kosztami, np. wydruku setek stron dokumentacji.

Warto również wskazać, że bardzo dużo informacji jest udostępnianych na Biuletynie Informacji Publicznej, zatem dobrze jest najpierw sprawdzić, czy nie ma tam danych, których szukamy, a dopiero potem, gdy nie znajdziemy potrzebnych informacji, sporządzać wniosek.

5a. Ustawa o dostępie do informacji publicznej

◊ Jakie uprawnienia obejmuje prawo do uzyskania informacji publicznej?

Każdy, kto występuje do władz o udostępnienie tego typu informacji, ma prawo do:

- uzyskania informacji w formie zarówno nieprzetworzonej, jak i przetworzonej – do tej drugiej jedynie wtedy, gdy jest to informacja szczególnie istotna dla interesu społecznego,
- wglądu do dokumentów urzędowych,
- dostępu do posiedzeń organów władzy publicznej, które pochodzą z powszechnych wyborów.

◊ Do kogo można zwrócić się o udostępnienie informacji publicznej?

- do władzy publicznej i jej organów,

- organów samorządów gospodarczych i zawodowych (np. izby przemysłowo-handlowe, izby gospodarcze, izby rolnicze, samorządy rzemieślnicze),
- podmiotów reprezentujących, zgodnie z odrębnymi przepisami, Skarb Państwa (np. Agencja Mienia Wojskowego, Agencja Nieruchomości Rolnych),
- podmiotów reprezentujących osoby prawne (państwowe, samorządu terytorialnego),
- państwowych jednostek organizacyjnych albo jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego (np. starostwa powiatowe, urzędy gminy, urząd miasta),
- podmiotów reprezentujących inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym.

Czy można uzyskać informację publiczną na każdy temat?

Ustawa o dostępie do informacji publicznej wskazuje, że jest pewien zakres informacji (określonych w ustawie o informacjach niejawnych oraz o ochronie tajemnic ustawowo chronionych), który nie podlega udostępnianiu. Dodatkowo nie udostępnia się tych informacji, które podlegają ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej bądź tajemnicę przedsiębiorcy.

Pełna treść Ustawy o dostępie do informacji publicznej: isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20011121198

Jakiego rodzaju informacje mogą zostać udostępnione?

Każdy obywatel może wystąpić o udostępnienie informacji na temat m. in.:

- polityki wewnętrznej oraz zagranicznej,
- statusie prawnym, formie prawnej, organizacji, przedmiocie działalności i kompetencjach oraz o organach i majątku władzy publicznej,
- zasad funkcjonowania podmiotów władzy publicznej, w tym o trybie działania organów władzy publicznej, sposobie stanowienia aktów publicznoprawnych, sposobach przyjmowania oraz załatwiania spraw,
- danych publicznych, w tym na temat treści i postaci dokumentów urzędowych, stanowiska władz w sprawach publicznych,
- majątku publicznego, w tym m. in. o majątku Skarbu Państwa, majątku jednostek samorządu terytorialnego.

III. WSPÓŁPRACA MIASTA Z NGO

Organizacje pozarządowe (w skrócie NGO od non-governmental organizations) to te podmioty (osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej), które nie należą do sektora finansów publicznych oraz nie działają w celu osiągnięcia zysków[3]. Organizacje pozarządowe uznawane są za trzeci sektor, zaraz obok sektora publicznego oraz sektora przedsiębiorstw[4]. W Słupsku zarejestrowanych jest ok. 300 organizacji pozarządowych, z których pewna część to organizacje pożytku publicznego. Łącznikiem między Prezydentem a słupskimi organizacjami pozarządowymi jest Pełnomocnik ds. organizacji pozarządowych.

Miasto współpracuje z organizacjami pozarządowymi w oparciu o zasady ujęte w Programach Współpracy:

1. **pomocniczości (subsydiarności)** – społeczność lokalna sama decyduje oraz realizuje zadania, które są przez nią uznane za ważne; Miasto przekazuje organizacjom zadania wtedy, kiedy są one gotowe w pełni je zrealizować. Co ważne – zasada ta wskazuje, że ewentualne problemy muszą być rozwiązywane na tym szczeblu, na którym powstały,

2. **partnerstwa** – podstawa odpowiedzialnej współpracy równorzędnych podmiotów na rzecz Miasta oraz jego mieszkańców,

3. **suwerenności** – Miasto oraz organizacje pozarządowe są uznawane za podmioty autonomiczne i zachowanie tej autonomii jest podstawą współpracy,

4. **efektywności** – wspólne dbanie o to, aby poniesione przez Miasto oraz organizacje pozarządowe nakłady przyniosły maksymalnie najwięcej korzyści dla mieszkańców,

---

3 Art. 3, ust. 2 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 24 kwietnia 2003 roku.

4 poradnik.ngo.pl/co-to-sa-organizacje-pozarzadowe.

5. **uczciwej konkurencji** – stosowanie dla wszystkich podmiotów współpracujących z Miastem takich samych zasad – obiektywnych i transparentnych – w obrębie realizacji zadań publicznych,

6. **jawności** – udostępnianie wszystkich informacji, które dotyczą działań oraz środków związanych z realizacją zadań publicznych,

7. **współodpowiedzialności** – wspólne dążenie do polepszania standardu życia mieszkańców i mieszkanek Słupska poprzez branie odpowiedzialności przez NGO oraz władzę za działania partnerów i odpowiadanie za nie,

8. **zrównoważonego rozwoju** – podejmowane przez obie strony działania, które prowadzą do wzrostu gospodarczego przy jednoczesnym zapewnieniu równego podziału korzyści, ochrony zasobów naturalnych oraz rozwoju społecznego,

9. **równości szans** – dbanie o włączanie do realizacji zadań grup, które są wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem.

Program współpracy dotyczy organizacji pozarządowych w ogóle, a nie wyłącznie organizacji pożytku publicznego. Planuje i wskazuje różnorodne formy współpracy a nie jedynie zlecanie zadań.

W 2015 roku po raz pierwszy opracowanie Programu Współpracy Miasta Słupska z organizacjami pozarządowymi zostało zlecone organizacjom pozarządowym w formie konkursu ofert na realizację zadania publicznego – konkurs wygrało konsorcjum czterech słupskich organizacji.

Miasto współpracuje z organizacjami pozarządowymi w trzech formach:

1. **dialogu i konsultacji**, która polega na ustalaniu zasad i zakresu współpracy w Programach Współpracy, poprzez Radę Działalności Pożytku Publicznego oraz inne ciała doradcze Prezydenta a także poprzez włączanie organizacji pozarządowych w miejskie konsultacje społeczne.

2. **niefinansowej**, która polega na zlecaniu organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych (na zasadach określonych w ustawie) w ramach otwartych konkursów ofert z zakresu kultury, zdrowia i spraw społecznych, turystyki i krajoznawstwa, bezpieczeństwa publicznego, opieki nad zwierzętami oraz w zakresie działalności na rzecz organizacji

pozarządowych oraz w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych.

3. **finansowej,** która polega na:
   a) powierzaniu realizacji zadania publicznego poprzez udzielenie dotacji finansującej zadanie,
   b) wspieraniu realizacji zadania publicznego poprzez udzielenie dotacji dofinansowującej zadanie,
   c) oddanie pod wynajem na preferencyjnych warunkach lokali użytkowych oraz obiektów należących do Miasta na cel prowadzonej przez organizacje działalności pożytku publicznego,
   d) dzierżawy na preferencyjnych warunkach nieruchomości należących do Miasta na potrzeby realizacji zadań na rzecz mieszkańców,
   e) działaniu Funduszu Wkładów Własnych dla organizacji, które realizują projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych i służące realizacji zadań publicznych,
   f) udzielaniu pożyczek organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych skierowanych do mieszkańców i mieszkanek Słupska,
   g) regrantingu.

Przyjdź do nas i dowiedz się więcej: Słupskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej, ul. Niedziałkowskiego 6. Możesz nas też znaleźć na stronie internetowej BIP, wchodząc na podstronę dedykowaną organizacjom pozarządowym:
bip.um.slupsk.pl → Dialog społeczny w mieście → Organizacje pozarządowe.

IV. MIASTO

1. RADA MIEJSKA

Jest to organ stanowiący i kontrolny sprawujący władzę razem z Prezydentem. W Słupsku w skład Rady Miejskiej wchodzi 23 Radnych, którzy są wybierani na 4-letnią kadencję. Na czele Rady stoi Przewodniczący Rady oraz dwóch Wiceprzewodniczących.

Radni Rady Miejskiej pełnią dyżury konsultacyjne, w ramach których możesz zwrócić się do nich z problemem, który chciałbyś, aby został podjęty na Sesji Rady Miejskiej, wskazać pomysł na nowe przedsięwzięcie w mieście czy projekt uchwały. Harmonogram dyżurów jest z góry ustalany na dłuższy okres – możesz go znaleźć na stronie **www.slupsk.pl → Rada Miejska → dyżury Radnych.**

2. OTWARTE SESJE RADY MIASTA

Możesz wziąć udział w otwartych sesjach Rady Miejskiej w dwojaki sposób – poprzez bezpośrednie uczestnictwo bądź poprzez oglądanie posiedzeń na stronie internetowej bip.um.slupsk.pl (zakładka „Sesje RM on-line"). Harmonogram obrad Rady Miejskiej jest rozpisywany na cały rok i dostępny na stronie **www.slupsk.pl → Rada Miejska → harmonogram posiedzeń Rady Miejskiej.**

3. RADY KONSULTACYJNE PREZYDENTA

Jeżeli chcesz, możesz również uczestniczyć w otwartych posiedzeniach Rad Konsultacyjnych Prezydenta. Jest ich dziewięć – charakterystykę wykonywanych przez nie zadań znajdziesz na stronie **http://bip.um.slupsk.pl/urzad_miejski/dokumenty/714.html.** Są to:

- Słupska Rada Działalności Pożytku Publicznego,

- Rada Prezydencka,
- Młodzieżowa Rada Miasta Słupska,
- Rada ds. Zrównoważonego Rozwoju i Zielonej Modernizacji Miasta,
- Słupska Rada Kultury,
- Słupska Rada Biznesu,
- Słupska Rada Seniorów,
- Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Słupska Rada Edukacji.

4. SŁUPSKIE CENTRUM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I EKONOMII SPOŁECZNEJ (SCOPiES)

W 2013 roku Miasto oddało do użytku organizacjom pozarządowym Słupskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej (SCOPiES) przy ul. Niedziałkowskiego 6. SCOPiES jest miejscem przyjaznym zarówno dla organizacji pozarządowych (mają tam swoje biura, mogą rezerwować sale konferencyjne na spotkania), jak i dla grup nieformalnych i pojedynczych obywateli, którzy podobnie jak organizacje mogą wypożyczać sprzęt oraz wynajmować sale na spotkania.

◊ Jak funkcjonuje SCOPiES?

Jest otwarty od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30-18.00. Aby uporządkować sposób korzystania z przestrzeni SCOPiESu został stworzony regulamin Centrum i jest dostępny na stronie **www.slupsk.pl → Dialog → SCOPiES**

◊ Jak zarezerwować salę w SCOPiES-ie?

Aby skorzystać z sali, musisz wypełnić wniosek o udostępnienie sali i sprzętu – z kilkudniowym wyprzedzeniem należy go zostawić w SCOPiES-ie, aby pracownicy mogli uaktualnić harmonogram udostępniania pomieszczeń.

V. BĄDŹMY W KONTAKCIE

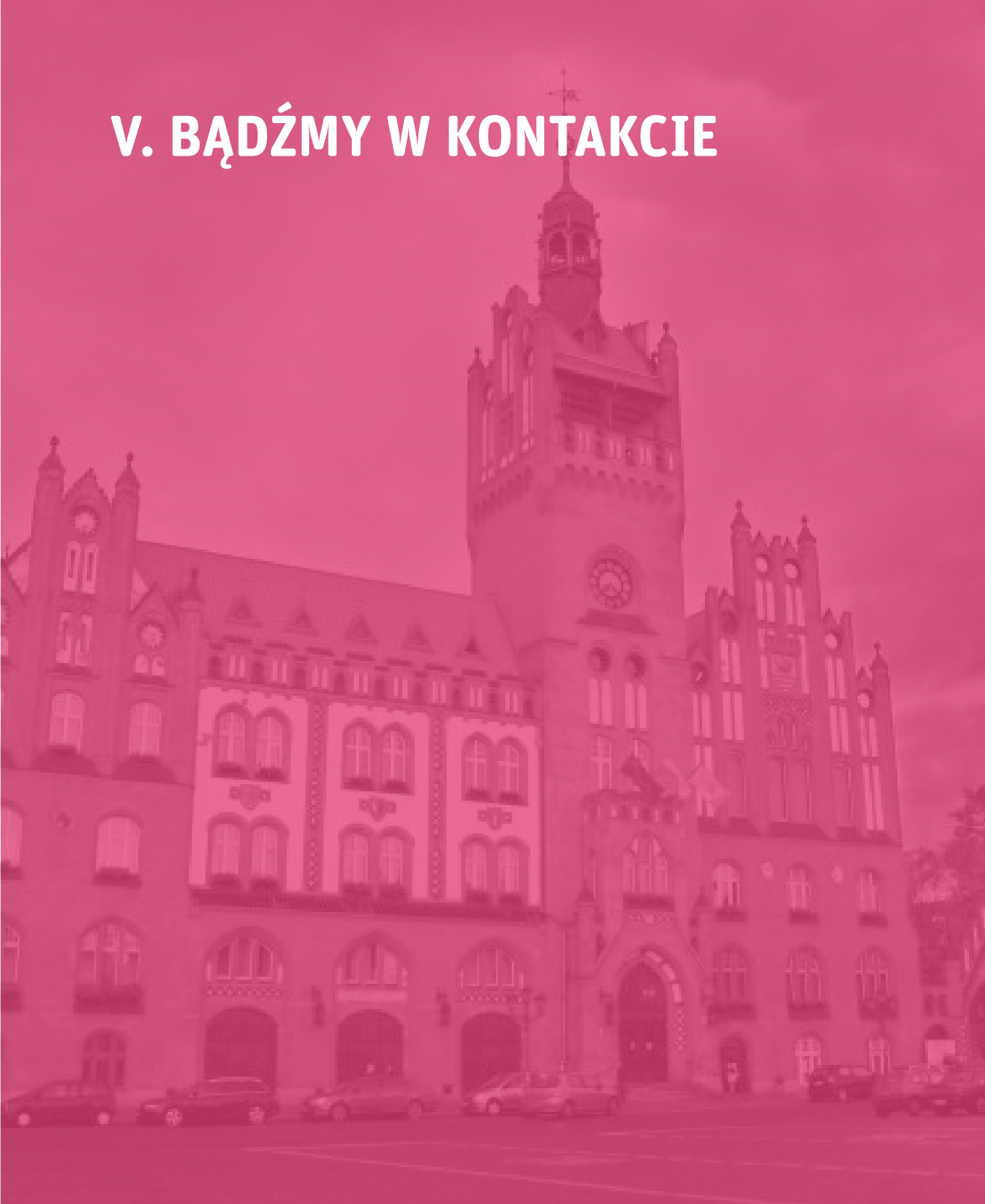

Zapraszamy do kontaktu z Wydziałem Dialogu i Komunikacji Społecznej:

Słupskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej, ul. Niedziałkowskiego 6, 76-200 Słupsk

e-mail:
obywatelski@um.slupsk.pl

telefony:
(59) 8487 921 – współpraca z organizacjami pozarządowymi, obsługa SCOPiES – Agnieszka Araszkiewicz
(59) 8487 921 – Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Słupska ds. organizacji pozarządowych – Beata Macedońska
(59) 8487 922 – konsultacje społeczne, budżet partycypacyjny – Iwona Chrapkowska i Monika Węgrzyn
(59) 8488 362 – współpraca z mediami, komunikacja społeczna – Karolina Chalecka.

Ważne strony internetowe:
www.slupsk.pl → zakładka Dialog
bip.um.slupsk.pl → zakładka Dialog społeczny w mieście

Wydawca: Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych FISE

Teksty i zdjęcia: Iwona Chrapkowska, Monika Węgrzyn
(Wydział Dialogu i Komunikacji Społecznej, UM Słupsk)

Konsultacja i redakcja: Oktawiusz Chrzanowski i Ewa Rościszewska
(Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych FISE)

Warszawa, 2016

ISBN 978-83-61979-78-4

Publikacja bezpłatna, dostępna na licencji Creative Commons
(Uznanie autorstwa – na tych samych warunkach 3.0 Polska)

FISE>

www.fise.org.pl
fb.com/fundacjafise

Słupsk

www.slupsk.pl
fb.com/MiastoSlupsk

Publikacja powstała w ramach projektu Konsultacje z zasadami współfinansowanego z Funduszy EOG w ramach programu Obywatele dla Demokracji

Konsultacje z zasadami

www.konsultacjezzasadami.pl
www.kanonkonsultacji.pl
www.regulaminkonsultacji.pl

FISE> Fundacja Inicjatyw Społeczno Ekonomicznych

pracownia badań i innowacji społecznych stocznia

Projekt współfinansowany z Funduszy EOG w ramach programu Obywatele dla Demokracji

Iceland Liechtenstein Norway eea grants

Fundacja im. Stefana Batorego

Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży